

Motion till riksdagen 2025/26:2613

av Rickard Nordin (C)

Namnbyte för barn med skyddad identitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra namnlagen så att barn med skyddad identitet inte behöver båda föräldrars samtycke för ett namnbyte om det är en förälder som är orsaken till den skyddade identiteten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Att ett barn byter efternamn, alternativt att domstol prövar om bytet är förenligt med barnets bästa. Detta gäller även när en förälder inte längre är vårdnadshavare eller har förlorat rätten till umgänge.

För barn som lever med skyddade personuppgifter, särskilt i situationer där den andra föräldern är hotaktör eller våldsutövare, innebär detta krav på samtycke stora risker. Dels riskerar den utsatta föräldern att behöva kontakta förövaren, vilket kan utlösa nytt våld eller hot. Dels informeras förövaren i dag om ansökan och beslut, vilket kan öka barnets utsatthet.

Det innebär flera problem:

1. Kravet på samtycke kan försvaga känslan av trygghet och skydd för barnet.
2. Risken för våld ökar när våldsutövaren upplever kontrollförlust.
3. Barn kan bära ett efternamn som ålagts genom tvång eller hot mot den utsatta föräldern, vilket ytterligare förstärker maktobalansen.

Det finns flera sätt att lösa detta på. Det enklaste är att den som förlorat vårdnad och rätt till umgänge inte längre ska ha vetorätt när det gäller namnändring för sitt barn som lever under skyddad identitet. I annat fall kan rätt ges till domstol eller Skatteverket att besluta om namnbyte utan att inhämta samtycke, i fall där det bedöms vara oförenligt med barnets bästa att involvera den andra föräldern.

Barns rätt till skydd och trygghet måste väga tyngre än en förälders formella rätt att stoppa namnbyte. Förändringen skulle stärka barns bästa i linje med barnkonventionen, som sedan 2020 är svensk lag.

Rickard Nordin (C)